

Nakrar viðmerkingar á gáttini til ár 2000

Hendan seinasta dagin í árinum er náttúrligt at taka samanum. Í samanumtøkuni av skeiðinum hjá sitandi landsstýrissamgongu má standa ovast á breddanum, at pengarnir fossa úr landskassanum. Síðani fullveldismenninir tóku við leiðsluni í Tinganesi, eru útreiðslurnar á figgjarlógini øktar eina slaka millión krónur hvønn einasta yrkadag!

Hetta er sjálvsagt tøl, ið tala. Men áðrenn eg nemi við figgjarliga óskilið í Tinganesi, ætli eg, at líta eitt sindur aftur um bak. Flestu okkara munnu verða samd um at nógv er broytt hesi seinastu hundra árinu, og einki er at ivast í, at broytt-ingarnar fara at ganga skjótt-ari í komandi øld. Eg skal bert stutt nema við fyrstu árinu í hesi øldini. Tíðin í dag er so nógv ørvísi, enn tíðir-nar vóru tá. Politíska skip-anin, mentanin og fólka-hugsanin vóru ørvísi, og tað er ein royndur lutur, at hvør tíðin skilvir ikki aðra.

Tó var tað fyrst í hesi øld-ini, at føroyskur partapoli-tikkur kyknaði, og fleir-flokka skipanin sá dagsins ljós. Samfelagið, sum vit siggja í dag, er framhald av teirri menning, sum grund-arlag varð lagt undir tá. Tvey heimskríggj vóru í fyrru helvt av 20. øld, og hesi høvdu stóra ávirkan á føroyska gerandisdagin. Serliga tað seinna kríggjið, broytti føroyska samfelagið og politisku skipanina nógv. Føroyar eftir 1948 Eftir at Føroyar og Danmark undir Seinna Heimsbardaga høvdu verið hertikin av hvor sínum stórveldi í fimm ár, dugdu øll at siggja, at ikki bar til at venda aftur til gomlu amtstöðuna. Mikið politiskt stríð var um hvørja skipan, Føroyar skuldu hava í staðin. Men endin var so, at vit fingu heimastýrslis-lógina. Tað var undir Heima-stýrisskipanini, at rættiligg ferð kom á menningina av føroyska samfelagnum.

Føroyar gjørdust eitt nútímans vælferðarsamfelag,

sum fylgdi menningini í okkara grannalondum.

Men føroysku loysingar-flokkarnir vildu alla tíðina hava hesa skipanina burtur -uttan at hava nakað betri at seta í staðin. Sambands-flokkurin hevur tó - frá fyrsta degi - vart hesa skip-an. Hon gav víðastu karmar hjá føroyska samfelagnum at fáa lut í samfelagsmenn-ingini, og hon tryggjaði Føroya fólki bestu kor. Sambandsflokkurin í 20. øld Sambandsflokkurin hevur síðan stovnanina í 1906 haft ein tíðandi leiklut í føroyskum politíkki. Frá tí at fyrsta landsstýrið varð skipað í 1948 og til dagin í dag, hevur Sambandsflokk-urin verið í samgongu í um-leiði 31 ár - harav hevur flokkurin átt løgmann í um-leiði 20 ár. Sambandsflokk-urin var við til at seta Heim-astýrslislógina í verk. Flokk-urin var við til at endur-nýggja fiskiskipaflotan, og at seta fólkapensiónina í verk. Hann var eisini við til at fremja samtíðarskatta-skipanina og at útbýggja farmaskipaflotan. Tá bú-skapurin var ovurupphitaður í 80-árunum, var flokk-urin við til at seta bundna uppsparing í gildi o.s.fr.

Sambandsflokkurin hev-ur altíð verið hornasteinurin í føroyskum politíkki. Kreppan í 90-árunum Tá føroyska samfelagið fyri umleið tíggu árum síðani varð rakt av búskapar-kreppu, góvu loysingar-flokkarnir Heimastýrislóg-ini skyldina fyri, at kreppan kom. Hetta gjørdu teir fyri at tváa hendur. Øll vistu, at vit í nógv ár høvdu havt bæði almenna og privata ovurnýtslu í Føroyum Vit høvdu lænt pening og ve-líðið, so tað forsló. (Car-agata álitit s. 33) Árinu frá 1994 til 1998 eydnaðist tað við Føroya samfelagslósins leiðslu at rudda upp og reisa samfelagið á fótur aft-ur undir somu stjórnarskip-an, sum aðrir søgdu seg ikki kunna stýra víð. Tað sigur seg sjálvt, at ein skipan,

sum megnar at lyfta eitt samfelag úr djúpari búskap-arkreppu og samfelags-kreppu, kann ikki vera ors-økin til, at samfelagið kom í hesa somu kreppu. Broyt-ingar eru náttúrligar Flestu lógir og skipanir mugu korti-ni av og á dagførast fyri at fylgja við tíðini og samfel-agsmenningini. Soleiðis er eisini við Heimastýrislógini og Heimastýrisskipanini. Sambandsflokkurin hevur í farna ári tilevnað eitt nýs- skipanaruppskot, sum skal tryggja framhaldandi menn-ing av føroyska samfelagn-um í Ríkisfelagsskapinum.

Eftir hesum uppskoti skulu Føroyar gerast alt meira sjálvbjargnar, væl-ferðarsamfelagið verður varðveitt og ment, og kom-andi ættarlið fáa fjølbroytt-ar møguleikar í altjóða høpi. Tað einasta víska sitandi landsstýri hevur hinvegin sett sær fyri, at Føroyar skulu gerast fullveldi.

Longu í komandi ári er ætlanin, at loysa Føroyar úr Ríkisfelagsskapinum. Sostatt verður ár 2000 eitt avger-andi ár fyri framtíð Føroya. Landstýrið ætlar, at ein av bestu og tryggastu samfel-agsskapinum í heiminum skal takast frá føroyingum. Helvtin av búskapinum skal hvørva, og somuleiðis skulu rættindini, sum føringar hava í ríkinum, hvørva. Hetta er tað einasta, sum við vissu kann sigast, at føroy-ingar fáa burtur úr ætlanum landstýrisins. Hvussu sam-felagsmyndin annars fer at siggja út, er tí ikki trupult at ímynda sær.

Seinasta árið Tá vit hyggja eftir seinasta árin-um, so er eitt stórt kanning-ararbeiði gjørt, og nógvir milliónir krónur eru brúktar í samband við fullveldisætl-an landsstýrisins. Hvítabók, Caragata álititð, »Íslendsku tølini« o.s.fr. Alt hetta skuldi »hjálpa føroyingum at taka stóðu til spurningin um ríkisviðurskiftini«. Men higartil má sigast, at hetta rúgvismikla og sera kostn-aðarmikla tilfar, ikki hevur

sannført vanliga føroyingin um tað, sum landsstýrið vildi - tvørturímóti. Mong ivast meira nú, enn tey gjørdu frammanundan, meðan onnur hava vent loysingini bakið. Tey sum enn ikki hava vent ætlani bakið, mugu helst hava meira kunning frá landsstýr-inum, áðrenn tey siggja ørv-itisætlanina í rætta ljós-in-um. Vit, sum vilja halda fram í Ríkisfelagsskapin-um, fegnast um veljara-kanningina, sum Útvarp Føroya gjørdi herfyri. Kanningin, sum varð al-mannakunngjørd beint eftir, at Hvítabók var útkomin,

vísti, at 60,6% av føroysku veljarunum ynskja at verða verandi í ríkisfelagsskapin-um. Veljarar eru »gummi-stempul« Sambært veljara-kanningini hjá Útvarpinum, so halda 60,5% av teimum spurdu at spurningurin um, hvørt Føroyar skulu verða innan fyri ellauttan fyri Ríkisfelagsskapin, eigur at verða lagdur fyri veljarar-nar, áðrenn samráðingarnar við danir byrja. Sambands-flokkurin legði eisini í heyst eitt uppskot fyri Løgtingið um at halda eina slíka fólka-atkvøðu. Men uppskotið fall - bara Sambandsflokkurin atkvøddi fyri tí.

Í veruleik-anum merkir hetta, at Fø-roya fólk verða ikki eftir-spurd, tá okkara framtíðar-støða skal avgerast. Ikki fyrr enn samráðingarnar við donsku stjómjerna eru lidnar, og sáttmálin er góðtikin av bæði Løgtingi og Fólka-tingi, sleppur vanligi føroy-ingurin at siga sína hugsan. Føroyski veljarin skal tá einans virka sum eitt »gummi-stempul«, ið skal góðtaka ein sáttmála, sum longu er avgreiddur. Ein tepur meiriluti er nóktandi, sigur landsstýrið, og fólka-atkvøðan verður ikki bind-andi. Figgjarlógin hækkar So koma vit til figgjarlga svansið í Tinganesi, sum hevur við sær, at pengarnir í veruleikanum fossa úr landskassanum. Tað er eitt faktum, at útreiðslurnar á

figgjjarlógini eru hækkaðar við meira enn 400 millión-um krónum, síðani sitandi landsstýri tók við.

Hetta svarar til einar 4 - 5 milliónir krónur um vikuna. Ella sagt við øðrum orðum: Fyri hvønn einasta yrkadag hjá hesi samgonguni eru úr-reiðslurnar øktar eina slaka millión krónur! Hetta eru figgjjarligu úrslitini higartil hjá einari samgongu, ið hev-ur sum høvuðsmál, at Fø-oyar skulu rekastuttan rík-isveitingar. Nú skuldu Fø-oyar hava eina fullveldis-figgjjarlóg, søgdu teir. Vorð-ið sum fullveldisfiggjjarlóg! Vit eru helst fleiri, sum við ljósi og lykt leita eftir trú-virðinum hjá hesi fullveld-issamgonguni. Nýggja stýr-isskipanarlógin Eisini á stýrisskipanarlga økinum er syndarliga lítið skil á hjá hesi samgonguni. Fleiri sera álvarslig dømi eru um hetta.

Sambært stýrisskipanar-lógini, er tað løgmaður, sum hevur eftirlit við og harvið ábyrgd av, at hvør lands-stýrismaður situr fyri sínum málsøki á lógligan og full-góðan hátt. Tó hava vit í hesum valskeiðinum sæð, at hesar reglur verað ikki fylgdar. Løgmaður sær imillum fingrar við lands-stýrismonnum, og hetta mágur støðið undan stýris-skipanarlógini Við embæt-isfærslu síni skapar løgmað-ur óhepna síðvenju, sum ger stýrisskipanina maktar-leysa. Vit hava í hesum val-skeiðinum sæð, at ein lands-stýrismaður var baði ákærð-ur og dømduruttan at verða settur frá. Vit hava í hesum valskeiðinum eisini sæð, at ein landstýrismaður ikki vildi seta lógir í gildi, sum vóru samtyktar í Løgting-inum. Og so hava vit í hes-um árinum eisini verið vitni til, at landstýrismaður fór niður í landskassan eftir peningi, ið hvørki var jätt-aður av Løgtingi ella figgi-arnevnd. Heldur ikki hetta fekk avleiðingar! Hví landsverksfrøðingurin var frákoymdur, er fyri mong ein gáta. Hetta kostar skatta-borgarunum milliónir av krónum í starvsútreiðslum.

Men gátan verður ikki svarað, og onki fær avleið-ingini. Eisini í 21. øld eiga Fø-oyar og føroyingar at taka lut í altjóða menningini við øktum sambandi og sam-starvi — eisini við londini í ríkisfelagsskapinum. Við ynskjum um eitt av Harranum signað nýggjár.

Edmund Joensen
formaður
Sambandsflokksins

fara bara at finna upp á okk-urt at siga um meg. Nei fyri frið skuld er best at lata vera. Men tað er heilt sikk-urt, at hatta var nakað for-ferdiliglt lort, sum kom út til jólar. Tavavist.« Og so koma tey dulnevndu lesar-abrøvini sleingjandi.

Í hesum seinna førinum, nevnt er, eru tey flestu tó so fræg, at eitt navn stendur undir. Og tað er so eitt stíg rætta vegin. Men eg kann ikki lata vera við atsiga, at ikki alt, sum borið hevur verið at Eyðuni Andreasen hesar dagarnar, hevur verð líka vælumbhugsað, áðrenn sent er til bløðini.

Til dømis at fara at ivast í, um vit yvirhøvur høvdu havt nakað føroyskt mál, um Victor Danielsen ikki

ingar. Nógv avgerandi lýti Saman um tikið er politikk-inum hjá fullveldissam-gonguni sera vandamikil fyri føroysku tjóðina: Rík-isrættarliga sikiði er skeivt og í stríð við fólkhviljan. Veljararnir verða vanvirdir og misbrúktir í einum kvett-líknandi talvi, har leikt verður um lagnuna hjá ein-ari heilari tjóð. Figgjarliga stýringin er ein sonn skand-ala. Og ferð eftir ferð verða reglur ikki fylgdar,uttan at nakað fær avleiðingar fyri nakran. Úrslitini tala fyri seg í einari samanumtøku, sum fullveldisflokkarnir valla kunnu erpa sær av her á gáttini til ár 2000. Vit siggja inni eitt avgerandi ár fyri føroysku tjóðina. Eitt ár, sum í ringasta føri kann taka bestu møguleikar, frælsi og tryggleikan frá okkum, umframt at spjaða føroysku tjóðina.

Mítt nýggjárssynski fyri lagnuárið 2000 er, at vit í Føroyum velja rottu leiðina í málinum um framtíðar-støðu Føroya, leiðina sum føroya fólk longu hevur sæð, men sum politikarar teirra ikki vilja kennast við. Á tann hátt seta vit punktum fyri langdrigna orðaskiftin-um, so vit sleppa undan pol-itiskt, og fólksligu polar-iseringini.

Eisini í 21. øld eiga Fø-oyar og føroyingar at taka lut í altjóða menningini við øktum sambandi og sam-starvi — eisini við londini í ríkisfelagsskapinum. Við ynskjum um eitt av Harranum signað nýggjár.

Edmund Joensen
formaður
Sambandsflokksins

hevði virkað, sum hann gjørdi, er helst at leggja honum í so nógvur dygdir til.

Tað verður nógv givið út til olar, og eingin, sum hugsar eitt lítið sindur, kann siga annað enn, at tað er væntaði vinning-urin av søluni, sum ásetur útgávutiðina. Og tað er heilt givið, at sumt verður eisini merkt av hesum. Tí tað er eingin ivi um, at ikki alt í hesi rúgvuni er líka gott.

Men Guð náði og troysti tað ólukkudýrið, sum torir at siga tað alm-ent.

Edvard í Skorðini
Joensen

Broytt kyndilslið

Talan er um bæði til- og frágongd hjá føroyameistarunum úr Kyndli, nú endaspælið í hondbólti fer av barkastokki

Komandi vikuskifti fara bestu kvinnuliðini í land-inum undir seinnu helvt av landskappingini. Stórsti spenningurin man helst vera tendgur at, um klaksvíks-genturnar fara at halda fast um oddasessin, ella um nakað av hinum liðunum man megna at taka tær aftur.

Tað av hinum liðunum, sum á pappírinum hevur besta møguleikan at taka Stjórnuma aftur, er Kyndil, men kyndilsliðið verður nakað skert, nú vit fara und-ir seinnu helvt.

Semona og Beinta burtur

Tað er nevnliga soleiðis, at bæði Beinta Sørensen og Semona Fjallstein verða burturstaddar meginpartin av dystunum í seinnu helvt, og tiskil er líkt til, at kynd-ilsvenjarin, Flemming Raben, verður noyddur at finna aðrar streingir at spæl-a upp á.

Beinta fer um fáar vikur

niður til Danmarkar, har hon ætlandi skal útbúgva seg til fysioterapeut, meðan Semona fer at nýta komandi hálva árið at ferðast í.

Talan er tó ikki bara um frágongd, tí Frida Johanne-sen, sum fyrr hevur verið at sæð á besta kyndilsliðinum, er nú heimafturkomin, og hon hevur longu verið og vant nakrar ferðir.

Flemming Raben við-gongur eisini, at tað fer at krevja eitt sindur av um-skipan, tá hópurin broytist soleiðis, men sum hann sig-ur, so er ikki so nógv at gera við hetta, og tær, sum eftir eru, mugu so royna at klára seg sum frægast.

Talan hevur annars verið um at fáa onkran útlenskan leikara hendan vegin, men higartil er einki komið burt-ur úr hesum práti, o g nú er helst somikið langt fráliðið, at einki fer at spyrjast burtur úr hesum.

Líkt er sostatt til, at tað verður eitt nakað skert

Klaksvíkin karmur um fimta umfar

CARL ELI NOLSØE SAMUELSEN

Taly: Á aðalfundi í fjør heyst hjá talvsambandinum varð avgjørt, at í fimta og tíggjunda umfari skuldi allir

dystirnir í teimum trimum deildinum verða telvaðir undir sama taki. Ósaskúlin í Klaksvík verður karmur um fimta umfar nú komandi leygardag klokkan 12.00. Tíggjunda- og síðsta umfar í liðkappingini verður í Havnini síðst í februar.

Hetta tiltak sum klaksvík-ingar skipa fyri leygardagin, er sera umráðandi fyri fel-agskapin og felagsandan í føroyskari telving, og tiskil má eitt sovrðið tiltak ikki detta niðurfyri.

Liðkappingin í ár er nógv merkt av, at kollfíringar bert manna lið í fyrstu deild. Tíðliga í kappingarárinum

tóku teir sítt 3. lið úr kapp-ingini, og mátti stutt seinni eisini taka 2. liðið úr kapp-ingini. Teir eiga nógvir góð-ir telvarar sum kundu telva við, men manglandi áhugi hjá hesum monnum er helst orsökkin til hetta stóra for-fall.

Eftir fyra umfør er Havn-in klárt á odda í fyrstu deild, men klaksvíkingar liggja og lúra tvey og eitt hálvt stig aftanfyri. Í aðru deild eru vestmenningar eitt vet frammanfyri næstu liðini. Í triðju deild og unglinga-deildini er kappingin somu-leiðis hørd og opin.

Talvið hesa vikuna

Talvið niðanfyri varð telvað miðskeiðis í november, tá Hval-vík og Havnin møttust í liðkappingini. Frammanundan varð roknað við einum jøvnnum dysti, men havnarmenn vunnu 3,5-0,5. Talvið sum er millum meg sjálvan og Martin Brekká á fyrsta borði er langt, áhugavert og ikki heilt feilfrítt.

Hvítur : Carl Eli Nolsøe Samuelsen, rating 2040
Svartur : Martin Brekká, rating 2100

1.d4 Rif6
2.c4 e6
3.Rif3 d5
4.Ric3 c6
(Byrjanin kallast frúgvabragd)
5.exd5 exd5
6.Bg5 Be7
7.e3 Rfb7
8.Bd3 0-0
9.0-0 Re8
10.Rb1 (Geri meg kláran til b4_fyri síðani at leika b5) Rf8
11.Rie5 Ri6d7!?! (Mangan havi eg telva hesa byrjan, bæði við hvítum og svart-um, men handan riddar-aleikin havi eg aldin sæð fyrr)
12.Bxe7 Fxe7
13.Rif3 (vildi ikki býta riddaran av á d7, tí so fær hann útvikla bispin og fær samstundis rókasam-band) Rif6
14.b4 Bg4
15.Be2 Rad8
16.b5 Rie4! (Martin fær avvikað støðuna við skili)
17.Rixe4 dxe4
18.Rid2 Bxe2
19.Fxe2 c5
20.dxe5 Fxc5
21.Rib3 Fb6
22.Rfd1 (Her bjóðaði eg javnleik. Eg kendi meg

nøgdan við javnleik í hes-ari støðu, men Martin tók ikki av) Rie6
23.Fc4 h6
24.a4 (24.Fxe4 Fxb4 gevur svartan lítlan fyrimum) Rig5
25.Rbc1 Fg6
26.Fc7!?! (Kongastøðan hjá mær sær veik út, men enn er hon trygg) 26...Rd3 (Svartur fær einki burtur-úr riddaraskúkunum á f3 ella h3)
27.Ric5 Rxd1+
28.Rxd1 b6 (Báðir eru í tíðarneyð)
29.Rd8? (Orsökkin til spur-nartekið sæst um fáar leikir) Rxd8
30.Fxd8+ Kh7
31.Rib3 Fe6? (31...Rif3!+ 32.Kh1!?! Riel
33.g3 Fg4 og hvítur verð-ur mátáður. 31...Rif3+ 32.Kf1 Rixh2 33.Kg1 og svartur hevur fyrimum)
32.Fd1 Fc4 33.Rid4 Fd5 (Martin bjóðaði javnt, men eg sá ein seinasta møguleika og leikti víðari)
34.Fc2 Rie6? (34...f5 einasti leikur)
35.Ric6! Ric5 (35...Fd7 36.Fxe4+ 36.Rixa7 Fd3? 37.Rixe4 dxe4 38.Kf1 Rixa7 39.Ke1 Kg6 40.Kd2 Kf6

41.Kxd3 Ke6
42.Kc4 Ric5
43.f3? Rid7? (Her var neyðugt hjá mær at leika við tað sama 43.Ric8, so-leiðis at svartta stóðan læstist. Eg var heppin, tí Martin átti at leika 43...Kd6 og tá er sera tor-ført hjá mær at vinna)
44.Ric8 g5 (Martin kann ikki flyta riddara ell kong, tí antin missir hann finnu afturat ella letur hann kongin hjá mær koma inn í støðuna)
45.Kd4 h5
46.h3 f5
47.f4 g4
48.Kc4 h4
49.Kd4 g3
50.Kc4 Rif6
51.Rixb6 Rie4
52.Rid5 Rid6+
53.Kc5 Rixb5
54.Rie7! (Stuttlig støða, báðir riddarnir standa í deyða, og eingin kann drepast) Ria3
55.Ric6! (Síðsti kjansur hjá Martin er, um eg leiiki 55.Rig6 Ric2
56.Rixh4 Rixe3 og javn-leikur er besta boð) Rib1
56.Rid4+ (55...Ric2 56...Rid4+ riddaraavbýtið) Kf6
57.Rif3 Ria3
58.Kd4 Rib5+
59.Kd3 1-0